

Rozhodnutí o žalobě rozsudkem pro zmeškání

Předpokladem rozhodnutí o žalobě rozsudkem pro zmeškání je (mimo jiné) vylíčení právně významných skutečností v žalobě, tj. uvedení úplných, určitých (konkrétních) tvrzení, obsahujících všechny znaky skutkové části (hypotézy) hmotněprávní normy, na jejímž základě uplatněný nárok spočívá.

Předpokladem rozhodnutí o žalobě rozsudkem pro zmeškání je (mimo jiné) vylíčení právně významných skutečností v žalobě, tj. uvedení úplných, určitých (konkrétních) tvrzení, obsahujících všechny znaky skutkové části (hypotézy) hmotněprávní normy, na jejímž základě uplatněný nárok spočívá.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26.4.2001, sp.zn. 20 Cdo 94/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně R., spol. s r. o. proti žalovanému M. S., o 678.919,- Kč, vedené u Okresního soudu Praha - východ pod sp. zn. 3 C 253/97, o dovolání žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. února 1999, č.j. 29 Co 34/99-48, tak, že usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. února 1999, č.j. 29 Co 34/99-48, a rozsudek Okresního soudu Praha - východ ze dne 21. července 1998, č.j. 3 C 253/97-40, se zrušují a věc se Okresnímu soudu Praha - východ vrací k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Praze ve výroku označeným usnesením odmítl jako nepřijatelné (§ 202 odst. 1, § 218 odst. 1 písm. c/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále též jen „o.s.ř.“) odvolání žalovaného proti rozsudku pro zmeškání ze dne 21. července 1998, č.j. 3 C 253/97-40, jímž mu Okresní soud Praha - východ uložil zaplatit žalobci 678.919,- Kč a nahradit náklady řízení.

Při posuzování přípustnosti (a tím i důvodnosti) odvolání proti rozsudku pro zmeškání odvolací soud uzavřel, že předpoklady pro jeho vydání byly splněny, zejména tvrzení obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkajících se sporu lze pokládat za nesporná, „protože žalovaný i v podaném odporu pohledávku nepopírá a prostřednictvím soudu žádá žalobce, aby přehodnotil své stanovisko k vymáhání penalizačních faktur, případně zda by nezhodnotil možnost částečně prominout úhradu“.

Žalovaný (zastoupen advokátkou) rozhodnutí odvolacího soudu napadl včasným dovoláním, jímž požaduje rozhodnutí soudů obou stupňů zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Argumenty dovolatele vystihují po obsahové stránce dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř., jímž lze odvolacímu soudu vytýkat, že věc nesprávně právně posoudil (zde splnění podmínek pro vydání rozsudku pro zmeškání ve smyslu § 153b odst. 1 o.s.ř.). Žalobu považuje dovolatel - z hlediska skutkového vylíčení - za nedostatečnou, neboť chybí základní tvrzení o tom, že došlo k

prodlení s placením peněžitého závazku, majícím za následek vznik práva na úroky z prodlení; žaloba neobsahuje ani tvrzení, o jak dlouhé prodlení se jednalo, zda a v jaké výši byla sazba úroků sjednána a co bylo obsahem dohody o narovnání. Z tvrzení obsažených v žalobě (ani z připojených „penalizačních faktur“) splnění podmínek ustanovení § 369 zákona č. [513/1991 Sb.](#), obchodního zákoníku v rozhodném znění (dále jen „obch. zák.“), dovodit nelze. Závěrem dovolatel namítá, že ve věci není pasivně věcně legitimován.

Podle části dvanácté, hlavy I, bodu 17. zákona č. [30/2000 Sb.](#), kterým se mění zákon č. [99/1963 Sb.](#), občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (to jest podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. prosince 2000).

Dovolání je ve smyslu § 236 odst. 1 o.s.ř. přípustné (§ 238a odst. 1 písm. e/ o.s.ř.) a je i důvodné.

Vady řízení vyjmenované v § 237 odst. 1 o.s.ř. (tzv. zmatečnosti) ani jiné vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 věta druhá o.s.ř.), nebyly dovolatelem namítány a z obsahu spisu nevyplývají. Jelikož jinak je dovolací soud vázán uplatněným dovolacím důvodem - v projednávané věci důvodem uvedeným v § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. - včetně toho, jak jej dovolatel obsahově vymezil (§ 242 odst. 3 věta první o.s.ř.), otevírá se přezkumu toliko otázka, zda skutková tvrzení obsažená v žalobě jsou spolehlivým základem pro vydání rozsudku pro zmeškání; jinými slovy, jde o posouzení dostatečnosti (úplnosti) a vnitřní nerozpornosti skutkových tvrzení v žalobě jako jednoho z předpokladů pro rozsouzení sporu způsobem předvídaným v § 153b odst. 1 o.s.ř.

Zmešká-li žalovaný, kterému bylo řádně doručeno předvolání nejméně pět dnů přede dnem, kdy se jednání má konat (§ 47), a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které bylo ve věci nařízeno, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkajících se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání (§ 153b odst. 1 o.s.ř.). Podle ustanovení § 202 odst. 1 o.s.ř. odvolání proti rozsudku pro zmeškání není přípustné (a musí být odvolacím soudem ve smyslu § 218 odst. 1 písm. c/ o.s.ř. odmítnuto), ledaže je podáno proto, že nebyly splněny předpoklady pro jeho vydání (§ 153b) nebo že rozsudek spočívá v nesprávném právním posouzení věci.

Účelem institutu rozsudku pro zmeškání je umožnit rozhodnutí sporu nebo jiné právní věci v neprospěch žalovaného, který by svou nečinností mohl nebo dokonce chtěl bránit rychlé a účinné obraně práv; ustanovení § 153b odst. 1 o.s.ř. pro takový případ stanoví fikci, že tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkajících se sporu, se pokládají za nesporná. Jsou-li splněny ostatní předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání, omezuje se právní posouzení věci soudem prvního stupně v zásadě jen na to, zda by vydáním rozsudku nedošlo ke vzniku, změně nebo zrušení právního poměru mezi účastníky, a na závěr, že nejde o věci, v nichž nelze uzavřít nebo schválit smír (§ 153b odst. 3, § 99 odst. 1, 2 o.s.ř.). Jediné další „právní posouzení“ věci tkví v úvaze, zda podle žalobních tvrzení, která se pro zmeškání žalovaného stala nespornými, lze výrokem rozsudku přiznat právě to plnění, kterého se žalobce v žalobě domáhá. Neúplná tvrzení, z nichž takový závěr dovodit nelze, nebo tvrzení, která jsou s žalobním návrhem (tzv. petitem) v rozporu,

vyhovět návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání neumožňují (shodně srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 1999, sp. zn. 20 Cdo 330/98, uveřejněné v časopise Soudní judikatura 4/2000, pod č. 44). Předpokladem rozhodnutí o žalobě rozsudkem pro zmeškání je tedy (mimo jiné) vylíčení právně významných skutečností v žalobě, tj. uvedení úplných, určitých (konkrétních) tvrzení, obsahujících všechny znaky skutkové části (hypotézy) hmotněprávní normy, na jejímž základě uplatněný nárok spočívá. Jedině tehdy mohou být tato tvrzení podkladem pro podřazení - mezi účastníky ve smyslu § 153b odst. 1 o.s.ř. nesporného - skutkového stavu pod hypotézu vyhledané právní normy, jejíž dispozice odpovídá plnění, kterého se žalobce v návrhu na vydání rozsudečného výroku domáhá (shodně usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 12. 1994, sp. zn. 15 Co 437/94, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 7/1996 pod číslem 45).

V projednávané věci žalobce v žalobě tvrdil, že dodával žalovanému podle ujednání obsažených v kupních smlouvách v roce 1995 a 1996 zboží (surovinu). Přestože cenu zboží (jistinu) žalovaný zaplatil, vyúčtoval mu žalobce „sjednané úroky z prodlení“ ve výši 424.305,- Kč za rok 1995 a 254.614,- Kč za rok 1996, které nebyly zaplacené. Ohledně úhrady částky 424.305,- Kč uzavřeli účastníci dohodu o narovnání, kterou žalovaný nesplnil.

Jde-li o uplatnění nároku vyplývajícího z obchodních vztahů účastníků (soudy obou stupňů neměly pochybnosti, že projednávaná věc z obchodních vztahů vyplývá), nelze pominout úpravu úroků z prodlení obsaženou v ustanovení § 369 odst. 1 obch. zák., ve znění účinném do 31. prosince 2000, které rozlišuje mezi smluvenou sazbou úroků z prodlení a zákonným úrokem z prodlení; určuje totiž, že je-li dlužník v prodlení se splněním peněžitého závazku nebo jeho části a není smluvena sazba úroků z prodlení, je dlužník povinen platit z nezaplacené částky úroky z prodlení určené ve smlouvě, jinak o 1 % vyšší, než činí úroková sazba určená obdobně podle § 502 (shodně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2000, sp. zn. 20 Cdo 2272/2000).

Z toho, že žaloba neobsahuje žádná tvrzení, na jejichž základě by bylo možno usuzovat na způsob vyčíslení „sjednaných“ úroků z prodlení, zejména pak tvrzení o konkrétním ujednání smluvních stran o výši sazby úroků z prodlení, pak plyne, že rozsudek pro zmeškání vydán být neměl, protože žalobní tvrzení k závěru o oprávněnosti nároku nevedou.

Žalovaný se mýlí, dovozuje-li možnost napadat rozsudek pro zmeškání věcnými námitkami. Ustanovení § 202 odst. 1 o.s.ř. připouští jedině obranu, která je založena na zpochybnění formálních předpokladů pro vydání tohoto rozsudku; námitka spočívající v tvrzení, že není ve sporu věcně pasivně legitimován, je z pohledu zkoumání podmínek pro vydání rozsudku pro zmeškání (a tím i otázky přípustnosti odvolání proti němu) bezcenná.

Protože dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), napadené usnesení zrušil; se zřetelem k tomu, že důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i jej a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, 2 a 5 o.s.ř.).

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)